

A SZEGEDI EGYETEM 57. REKTORA: SZABÓ GÁBOR

Régi szerep új súlypontokkal

A hároméves ciklus letelte után újabb négy évre kapott bizalmat Szabó Gábor, a Szegedi Tudományegyetem 57. rektora. A közeljövőt a hagyományokra támaszkodva, mégis új súlypontok alapján tervezi. Legfontosabb küldetésének a tehetséggondozást, a kutató-innovatív lendület megtartását, a szolgáltatóbarát egyetem kialakítását és a karitatív feladatokat nevezi.

– Kit értesített elsőként arról, hogy újraválasztották?

– Nyolcvanéves édesanyámat hívtam föl először. Ő addigra már kibőgte magát, mert a titkárnőm megelőzött, a szavazás eredményének kihirdetése után azonnal elújságolta neki a hírt.

– Három éve hét pályázó közül 22 „igen” szavazattal választotta rektorrá az egyetemi tanács, most viszont egyetlen jelöltként indult és 35 támogató voksot kapott. Mi a magyarázata a változásnak?

– Mértékadó és megtisztelő az „igen” szavazatok számának ilyen növekedése. De ez nemcsak az én munkám elismerése, hanem a rektorhelyettesi csapat és a háttérben dolgozók erőfeszítéseinek honorálása is, amit köszönünk.

Karcagi csapatjátékok

– Hallottam olyan véleményt, hogy ez nem választás, hanem szavazás volt. Ön elégedett az elmúlt közel három év eredményével?

– Ha elégedett lennék, nem pályáztam volna újra. Egyébként pedig a rektor teljesítményét az egyetem közvéleményének tiszte megítélni. Komolyan gondolom, hogy egy rektor akkor eredményes, ha az intézménye is sikeres. Azt pedig a hazai és a nemzetközi minősítések mérik.

– A partnerségre és párbeszédre törekvése, az egyeztetési és együttgondolkodási hajlandósága köztis-mert. E csapatban gondolkodás honnan ered? Sportolói múltjából, kutatói gyakorlatából, vagy személyiségéből fakad?

– A karcagi Gábor Áron Gimnázium és Szakközépiskolában, alma materemben kis csoportokban végeztük a laborgyakorlatokat fizikából, kémiaiából és biológiából, így már ott megtanultam a toleráns és egymással szót értő, egymás tudá-

sát kiegészítő stílust. Diákként kosárlabdáztam, amit már akkor komoly intellektuális játéknak tartottam, a sikerekhez – a fizikai felkészültség és technikai tudás mellett – az egymás gondolatainak kitalálása is segített. Aztán sohasem magányos kutatóként, hanem csapatban dolgoztam: másfél évtizedig vezettem a főiskolán az élelmiszer-ipari műveletek és környezettechnika tanszéket, ahol sokféle tudás megfér.

Sörözés a diákokkal

– Kompromisszumkészségét a hallgatói önkormányzat elnöke is értéknek tartja. Milyen a diákokkal a viszonya?

– Eredetileg orvos, aztán – a biológiától kicsit megrettenve – inkább tanár szerettem volna lenni. E pálya természetesnek tűnt, hiszen pedagógus környezetben nőttem föl, a szüleim ismert tanítók voltak Karcagon. Aztán – pusztán a megélhetési nehézségekre gondolva, tanáraink tanácsára – mégsem lettem pedagógus. De az élet úgy hozta, hogy a pályámat az élelmiszer-ipari főiskolán kezdtem, ahol a tudásom átadhatom. Most is az órámról jöttem e beszélgetésre. Ugyanakkor a hallgatókkal átalakult a kapcsolatom. Ma már nem sörözünk és beszélgetünk anynyit, mint korábban, mikor még korosztályban közelebb voltunk egymáshoz. De oktatóként és rektorként ugyanazt gondolom: a diák a főszereplője az egyetemi életnek. Velük kapcsolatosan legfontosabbnak azt tartom, hogy nem szabad megválaszolatlanul hagyni kérdéseiket.

– Mintha kívülről pillantott volna az egyetem egészére akkor, most pedig már az egészet belülről ismerve határozza meg az erősítendő pontokat. Melyek a közeljövő legfontosabb lépései?

– Az új rektori program lényeges üzenete a tehetséggondozás, ami karitatív feladat is. Jómagam és a bátyám a szüleinknek köszönheti: olyan környezetet biztosítottak, hogy mindketten szép életpályát futhatunk be. Azt szeretném elérni, hogy az, aki a Szegedi Tudományegyetem polgára lesz, a tehetséggondozás hálójába kerüljön. Gondjainkra bízunk harmincezer fiatal. Pályázati, alapítványi és egyéb pénzforrásokat mozgósítunk, hogy megalkítsuk a kilencedik, az info-kognitív tudásközpontot, mire az élettan, a pszichológia, a lingvisztika és az informatika kutatására megjelennek a pályázati források. A harmadik üzenet, hogy Szeged

Szabó Gábor szerint egy rektor akkor eredményes, ha az általa vezetett egyetem sikeres

FOTÓ: KARNOK CSABA

Helyzetelemzés

A két ciklus rektori programja között az különbség, hogy a helyzetelemzés súlypontjai máshova kerültek. Három éve – az innovációs igazgatóság és az innovációs alap kialakításával, a szabadalmak felkarolásával – olyan szervezeti kultúra kialakítására helyezték a hangsúlyt, amely segítette a kutatói-innovációs programok megvalósítását. Most a súlypont átkerült a tehetséggondozásra. Bár az egyetemnek eddig is az oktatás volt a legfőbb értéke és tevékenysége, de a bolognai folyamat új helyzetet teremtett. A nemzeti sajátosságokat tükröző oktatási folyamat végén a hallgatók piacképes diplomára számíthatnak. Azért is más a helyzet, mert – a két centrum mellett – nem rendelkezett a mostani hat tudásközponttal. Ezek megszületése azt eredményezte, hogy a kutatás-fejlesztés terén a kari határok lebomlottak, miközben az egyetemen belül, illetve az SZTE és a gazdaság kapcsolatában önszerveződő kritikus tömegű kutatócsoportok jöttek létre. Az új helyzet harmadik eleme, hogy most már az ország uniós fejlesztési tervéhez kapcsolódik az egyetem.

és a térség legnagyobb munkahelyéből megteremtjük a legjobb munkahelyet: hétezer munkatársunk megélhetésére, családjára gondolva szeretnénk bővíteni a forrásokat és megőrizni e munkahelyeket.

– Ön megjelenik minden olyan tudományos eseményen, amelyre meghívják. De a rektorság nemcsak reprezentálás, hanem kemény harcok sorozata is. Melyik csatája a legemlékezetesebb?

– Hosszú tárgyalások eredményeként kötöttük meg a kollektív szerződést és a hozzá tartozó juttatási szabályzatot. Kemény csatának minősítem viszont, amit a hallgatók képviselőivel vívtam a tanulmányi és információs központbeli regisztrációs díj miatt. Aztán megértettem a diákok álláspontját: az egyetemhez hozzátartozik e szolgáltatás. A végén megkövettem a hallgatókat. Sokat tanultam e csatából. Például azt, hogy szolgáltatóbarátabb legyen az egyetem, vagyis azok, akik a diákok ügyeivel foglalkoznak, azt kellő alá-

zattal és a kölcsönös megértés jegyében tegyék.

A rektor mint médiasztár

– Az integrációval létrejött universitas a legnagyobb intézmény lett e térségben, ahol sorra szüntek meg a nagyvállalatok és nem indulnak ma-mutberuházások. Ez is oka, hogy a régió tudásközpontjának vezetője médiaszereplővé lett: téma, ha Kóka helikopterén utazik, vagy hogy miként építette föl rektori programját...

– Pedig egy rektor nincs fölkészülve a médiaharcra. Nem tanulja és idegen tőle az a szerep, ami például egy politikusnak a kenyerre, vagyis hogy csalafinta újságírói kérdésekre csalafintán válaszoljon. Ha nekem meg kell értenem, hogy az orvosstrájk idején miért nem érdeklí a médiát az 1,8 millió szívbetegről gondoskodó hemodinamikai labor átadása, akkor az újságíróknak is el kellene fogadniuk, hogy egy általuk rosszul értelmezett mondat rombolhatja az egyetem nimbu-

szát. Ezért a rektorválasztás sem médiaesemény, hanem az egyetem belügye, olyan autonóm kérdés, amelyről nem kell számot adnunk a társadalomnak. Amikor számot kell adnunk, azt mindig megteszem.

– Ehhez viszonyítási pont, ha három jellemzővel leírja: második rektori ciklusa végén milyennek látják majd a szegedi egyetemet a diákok és az oktatók?

– A hallgatók számára addigra létrehozunk az egységes kvestúrarendszert; minden itt képződő bachelor-diploma piacképes lesz úgy is, hogy nagy részük alkalmas a mesterfokozati folytatásra; befejezzük a Óthalmi úti épületek följújtását, így bővül a kollégiumi férőhelyek száma, miközben a már meglévő diákszállások korszerűsödnek. Mivel a tudásközpontokban több száz oktató dolgozik, ezért sok spin-off cég jön létre, megugrik a szabadalmak száma. Ugyanakkor az oktatók nemzetközi mobilitása is erősödik, mert lesznek rá források. Abban bízom, hogy az egyetemi oktatók jobb körülmények között fognak dolgozni. Az egyetem erős, s ezekhez meglesz az anyagi háttere.

– Mit szeretne elérni Szabó Gábor a következő négy évben?

– Fizikai és szellemi kondícióm karbantartása érdekében lényegesen gyakrabban sportolok, mint az elmúlt három évben; miközben új kihívásként megpályáztam a gépészeti és folyamatmérnöki intézet vezetői posztját, amely kutatócsoportok mentén szerveződne, s a munkában magam is részt vennék. S végül egy személyes óhaj: Csilla lányom most megy férjhez, ezért remélem, hogy négy év múlva már nagypapa leszek.

ÚJSÁSZI ILONA